

Warszawa, 30 października 2017 r.

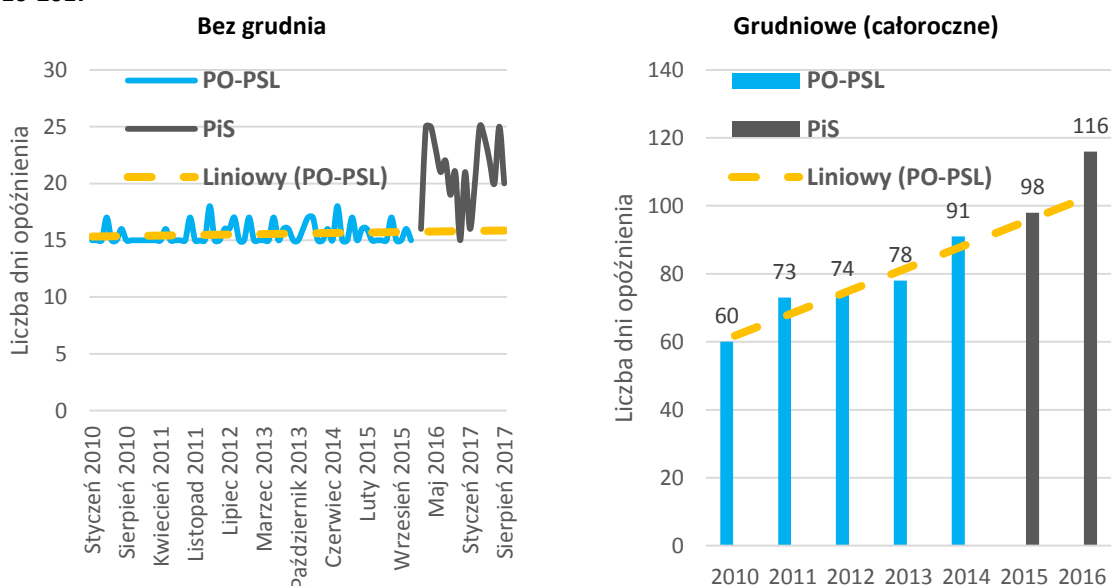
**Komunikat FOR 19/2017:
Brak transparentności w publikowaniu danych przez Ministerstwo Finansów**

- Rzetelna ocena stanu finansów publicznych wymaga regularnego dostępu do bieżących danych. Tymczasem zapewnieniom rządu o świetnym stanie finansów publicznych towarzyszą coraz większe opóźnienia i cykliczny brak regularności w publikowaniu danych dotyczących wykonania budżetu oraz manipulacje zwrotami VAT. Utrudnia to ocenę sytuacji budżetu państwa, który odpowiada za połowę wydatków publicznych w Polsce.
- 30 października (w momencie opublikowania tego komunikatu), dane o szacunkowym wykonaniu budżetu państwa są nadal niedostępne na stronie mf.gov.pl, co jest największym opóźnieniem, odkąd porównywalne informacje są publikowane przez Ministerstwo Finansów.
- Ocenę stanu finansów publicznych zaburza też największa od 10 lat skala przesunięć zwrotów VAT między grudniem a styczniem. Przyspieszone zwroty w grudniu 2016 roku obniżyły dochody z VAT o około 6 mld zł, jednocześnie tworząc wrażenie rekordowego wzrostu na początku 2017 roku.
- Pogarszający się stan finansów publicznych jest maskowany przez dobrą koniunkturę, która sprzyja przejściowemu wzrostowi dochodów. Gospodarka rozwija się jednak cyklicznie i naturalną rzeczą jest, że z czasem nadejdzie spowolnienie, które będzie oznaczało spadek dynamiki dochodów. W sytuacji trwałego wzrostu wydatków (Program Rodzina 500+, obniżony wiek emerytalny) będzie oznaczało to wzrost deficytu budżetowego.

Ocena stanu finansów publicznych wymaga dostępu do aktualnych danych, ten jednak po zmianie rządu uległ pogorszeniu.

Od czasu zaprzysiężenia rządu PiS wyraźnemu opóźnieniu uległy publikacje danych o szacunkowym wykonaniu budżetu państwa. Podczas rządów PO-PSL w latach 2010-2015 dane miesięczne (bez grudnia) o szacunkowym wykonaniu budżetu państwa były publikowane regularnie w połowie miesiąca. Za czasów PiS ta dobra praktyka nie jest kontynuowana, gdyż publikacja danych nie jest transparentna i następuje z wyraźnym opóźnieniem. Natomiast opóźnienia publikacji danych całorocznych (grudniowych) rosły już wyraźnie co roku także za rządów PO-PSL. I choć PiS dane za 2015 rok opublikował z opóźnieniem analogicznym do poprzedników, to dane za 2016 rok opublikował już wyraźnie później.

Wykres 1. Opóźnienie publikacji szacunkowych danych o wykonaniu budżetu państwa od końca miesiąca 2010-2017

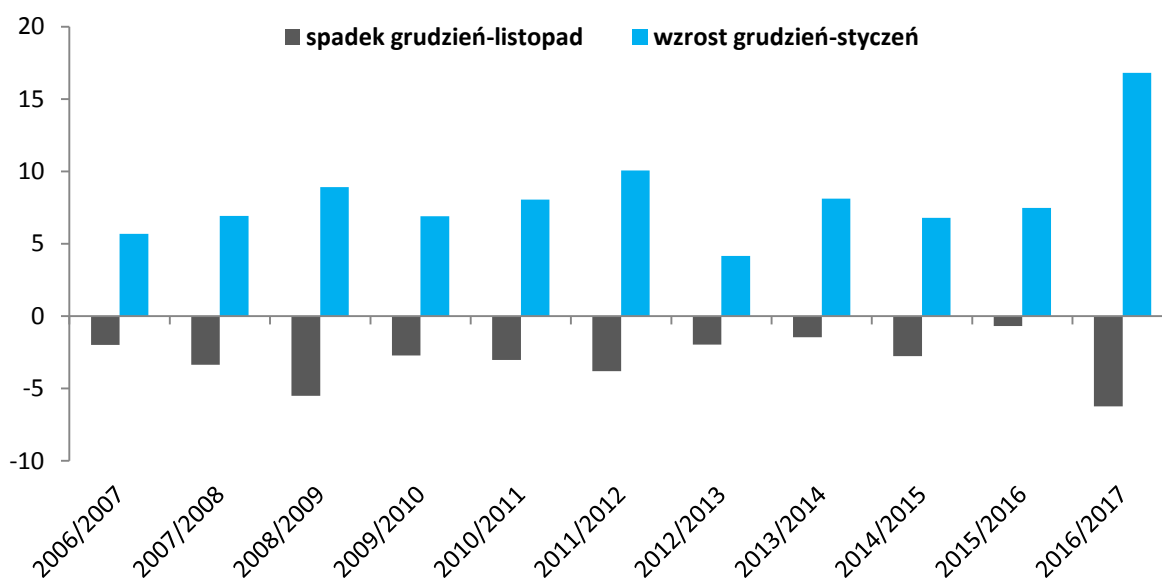

Na obu wykresach zaznaczono trend liniowy opóźnień publikacji danych z czasów rządu PO-PSL.

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Ocenę stanu finansów publicznych zaburza też znacznie większa skala przesunięć w zwrotach VAT na przełomie roku. Również poprzednie rządy praktykowały przyspieszenie zwrotów VAT w grudniu, co ograniczało ich skalę w styczniu i lutym, a także pozwalało na wykazanie wyższych dochodów na początku następnego roku. Jednak warto zauważyć, że rząd PiS na przełomie 2016 i 2017 roku dokonał tych przesunięć na znacznie większą skalę. W efekcie dochody z VAT, wykazane w grudniu 2016 roku, zostały zaniżone nawet o 6 mld zł, a w styczniu i lutym 2017 zawyżone o tę samą kwotę.

Wykres 2. Wahania wpływów z VAT na przełomie kolejnych lat (mld zł)

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Niezależnie od działań Ministerstwa Finansów faktyczny obraz stanu finansów publicznych dodatkowo maskuje dobra koniunktura. Gospodarka rozwija się cyklicznie i w okresie szybszego wzrostu gospodarczego (jak obecnie) dochody podatkowe rosną. Jednak w czasie spowolnienia następuje wyhamowanie dochodów podatkowych związane z niższymi zyskami firm, większą oszczędnością gospodarstw domowych i rosnącym bezrobociem. Dlatego trwałe zwiększanie wydatków w czasie dobrej koniunktury (Program Rodzina 500+, obniżenie wieku emerytalnego) będzie oznaczało rosnące problemy dla sektora finansów publicznych w okresie spowolnienia.

** Dziękujemy Janowi Papieżowi i Hubertowi Furmanowi za pomoc w zebraniu danych.*

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyczerpanego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

Aleksander Łaszek

Główny Ekonomista

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)